

Zbirka DROBEN LIST

Lojze Vrenčur

**Majhna in
velika vrata**

Velenje, 2015

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1

VRENČUR, Lojze

Majhna in velika vrata / Lojze Vrenčur ;
[spremna beseda Urška Zupančič]. - Velenje :
Knjižnica, 2015. - (Zbirka Droben list)

ISBN 978-961-93695-5-5

282323456

*To zbirko posvečam moji ženi Bredi.
Se ve zakāj.*

*V branje pa vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem.*

Kaj pa ostali svet?

Ne vem ...

O AVTORJU

Urška Zupančič

Majhna in velika vrata Vrenčurjevih pesmi

Lojze Vrenčur (rojen leta 1957 v Celju, živi v Šmartnem ob Paki) v svoji poeziji brez posebnih pretenzij piše o življenju, svetu, naravi, družbi, ljubezni, svoji okolici in idili življenja na podeželju. Na pogled postavi kmečko življenje s svojimi obredi in opravili (*Vaja, Zabava*). Vrsto let je bil zaposlen kot geolog pri Premogovniku Velenje, vzporedno pa umetniško dejaven, zlasti na literarnem in fotografskem področju (mdr. je dolgoletni član Šaleškega literarnega društva Hotenja in eden od ustanovnih članov velenjskega Fotokluba Zrno).

Tematiko pesmi v Vrenčurjevi zbirki bi lahko razdelili na pet sklopov: izpovedna, refleksivna, družbeno-kritična, eksistencialna in ljubezenska. Bralcem iskreno in iz srca v obliki avtorskega lirskega subjekta v pesmih slika svoj notranji svet in se sprašuje o smislu življenja, svojih odločitvah, o svetu ... Občasno svoj pesniški glas usmeri navzven in v pesmi nago-varja koga od prijateljev, znancev, ženo ... in z njimi deli svoja razmišljanja in občutja.

Tako avtor na primer v pesmi *Idila* v prvem delu piše o rasti pridelkov, domačih opravilih, zadovoljstvu s hišo in družino, čemur pa v drugem delu zoperstavi očitek družbi, ki v svoji samozaverovanosti ni sposobna videti dlje od domačega praga. Družbena kritika je vpeta tudi v del ostalih pesmi in predstavlja nasprotje občutkom miru, svobode in sprostitve, ki jih avtor najde v naravi. Ta nastopa kot neke vrste zavetje, prostor

počitka, ki varuje pred pastmi zunanjega sveta, kjer se dogaja kriza in so ljudje izgubljeni in nesrečni (*Sprehodi po dolini, Pomladna ekstaza*). Prevladujoči motivi, ki se pojavljajo v več pesmih ravno zato izhajajo iz narave: morje, čeri, valovi, noč, gozd, potok, polja, pridelki, kmečka opravila, dež, oblaki ...

V izboru je tudi veliko ljubezenskih pesmi, ki so ganljive v svoji preprostosti in liričnem občutju, ki ga lahko ustvari le pristna in dolgoletna ljubezen, ki je preživela že veliko preizkušenj. Obenem gre za poklon ženi (*Ti in jaz, Nocoj, Me boš še ljubila?, Se dogaja, Betel*), kjer se spominja skupnih trenutkov iz mladosti in domače idile zakonskega življenja (*Tistega deževnega dne*).

Razvidno je, da je avtor v obdobju dveh desetletij dozorel v svojem razmišljanju in prešel na bolj refleksivno, slogovno izoblikovano poezijo, ki ji je dodal element družbene kritike, kar je v zgodnejših pesmih odsotno. Bralcu je tako na voljo vsebinsko zaokrožena celota, ki mu nudi pobeg iz sveta v po-deželsko idilo in daje snov za razmišljanje.

Še avtorjeva uvodna beseda

Se mi je naenkrat zazdelo, da je nastopil čas, da nekatere svojih pesmi spravim na kup v eno drobno knjižico. Pa to ni bilo tako enostavno, kot sem mislil, saj sem v zadnjih letih napisal zelo malo takega, kar je lahko šlo skozi ostro avtocenzuro.

Vseeno je nastal en šopek poezije za katerega sem prepričan, da je v njem za slehernega bralca vsaj kakšen verz, ki se bo dotaknil njegovih misli in srca. In to je tudi namen te zbirke.

Rad bi se zahvalil vsem, ki so mi pomagali, da je ta knjiga ugle-dala svetlobo sveta. Mojim domačim, ki me vsa leta potrpe-žljivo prenašajo, pa kolegu Ivu Stropniku, ki pravi da je 'dobro predihal' moje stvaritve in tej drobni knjižici predlagal naslov. Tudi Urški Zupančič, ki je v spremni besedi zabila žebljico na glavico. Seveda gre najtoplejša zahvala založniku, v imenu ka-terega sta zastavila svoj trud in čas gospoda Vlado Vrbič in Stane Hafner.

Mogoče samo še ena misel, ki je tudi vodilo mojega bloga, (<http://mojmalisvet-av.blogspot.com/>) v katerem sproti objavljam nove pesmi:

»Človek nikakor ne more živeti brez zraka, jedi in pijače. Lah-ko je sicer brez vere, brez prijateljev, brez ciljev in brez dela ... Lahko životari tudi brez umetnosti in poezije ... Toda ali ima takšno življenje sploh kakšen smisel?«

NJEJ

PRIDI SPET

*Pridi draga, z mano sedi,
da skupaj gledava na ono stran,
kjer zapustila sva obalo.*

*Na bregu najine čeri izpijva čašo zrelega češmina,
zapojava v vetru pesmi hvalospeva
za urice ljubezni in spomina
na dni viharne, dolge,
brez odmeva.*

*Dajva, ponoviva tiste verze,
ki nama znajo čarati skomine,
pustiva da valovi tolčejo refren.*

*Ta noč je najina ruleta,
ki se vrti bolj hitro in hitreje.
Omame sladko režejo
v misli polni krog,
svetleče iskrice in zlate črke,
imena vseh zavrženih otrok.*

OBJEMI ME

*Tesno me objemi,
ko bom nocoj prišel.
Zarij svoje prste v moje bistvo,
igraj se melodijo hitrih gibov
po stopnicah moje hrbtenice
in pojačaj zopet stisk,
da mi odzameš dih.*

*In jaz bom zopet tvoj,
kot že tolikokrat doslej;
žrebec brez sedla,
ki dirja v sanje tvojega naročja.*

*Združena v eni misli
bova sopla divji ples
v senci polne lune.*

*Vse do jutra,
ko zvezde ne zdržijo več,
ko se pretrga temen zven,
ko vstal bom in odšel.*

ISKANJE

*hotel sem napisati globoko pesem
pa ni bilo moč najti ideje
ki se mi je prej porajala v glavi*

*veliko sem hotel povedati
pa sem ugotovil
da ni vse za vsakogar*

*tako sem obupal nad sabo
da bi skozi majhna vrata
spravil vse
kar prihaja skozi velika*

TEBI

nimaš več časa
da spet bi odšla na potep
nimaš več časa
da v miru bi rekla besedo
sesti ne moreš
ker treba hiteti je spet

otroci ti rastejo
nisi opazil
kako so ti zrasi čez glavo
praviš, da vse gre hitro
praviš, da se ti mudi
ker čas tako hitro mineva

prijatelj
počakaj malo
postoj
zamisli se malo
ta gnoj
ki ti mu praviš življenje
ni sreče opoj

zamisli se malo
resnici poglej v oči
je čas da spregledaš
in čas da priznaš
resnica je obratna
resnica te boli
kajti
čas stoji - minevaš ti

IDILA

*vesel sem ko vidim
da čebulček odganja
da se koleraba spet debeli
in da redkvica sili iz zemlje
položil sem tlakovce
okoli moje lepe nove hiše
in živa meja veselo
raste okoli parcele
da me skriva pred
radovednimi sosedi
otroci so pridni
in žena zadovoljna*

*koga še zanima
da vedno bolj teče kri juga
da vzhod trpi lakoto in potrese
da črne rumene in rdeče mori kuga
kdo ve kaj so se zamerili bogu
on bo že vedel zakaj*

VAJA

*vsi smo mislili,
da se je vaja že končala
pa smo privalili velik sod
da poplaknemo prah napornega dneva*

*nikogar ni zanimalo
kaj je v sodu
pili smo
opijanili smo se
in počeli smo vse tisto
kar je dovoljeno le pijanemu človeku*

*zgodaj zjutraj smo se odplazili spat
vsak posebej z upanjem
da je noč skrila naše pregrehe
in da se ostali drug dan sploh
ne bodo spomnili neumnega početja*

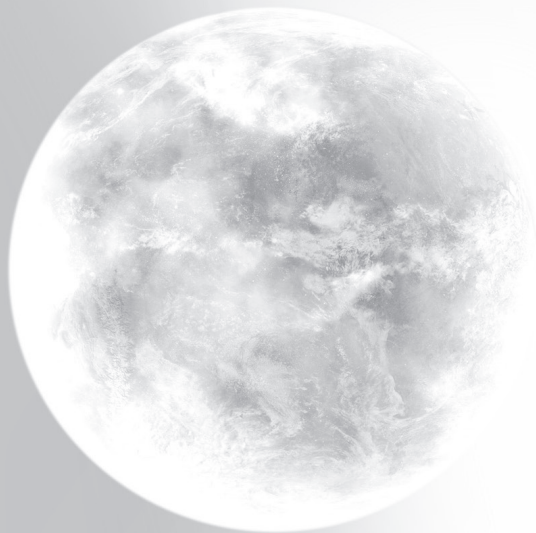
*vendar vaja še ni bila končana
zato smo se začeli ozirati
za novim sodom*

V OSAMI

*ni bilo mogoče pogledati
skozi okno
saj je bila veriga prekratka
tudi pljuniti se ni dalo skozi
kajti rešetke so tako goste
in sline ni v suhem grlu
kričati nisem hotel
zakaj bi še oni uživali v moji sreči*

*preveč napora je bilo vloženo
da sem dokazal da sem nor
v svetu norcev moraš biti spoznan
za hudo norega
da dosežeš moj status*

**MEDITACIJE
POLNE LUNE
IN
SEVERNEGA
KRIŽA**

000 - BETEL

*leživa na jasi sredi gozda
mesečina polne lune
na popku čutim tvoje lase
galaksije se vrtijo nad nama
tako sama sva
tako sama
vendar skupaj ob robu sveta*

*pogled ne seže dovolj globoko
da bi zajel veličino
prsa se trudijo zajeti dih neskončnosti
vse tja do severnega križa*

*nihče ga še ni videl
pa vendar mora biti
nikakor ni mogoče
da svet drži pokonci ena sama laž*

*modrina migeta
črnina je skrivnostna
le ti in jaz
mar to je vsa skrivnost sveta*

I. - SEANSA

*tičim v kalni vodi
okoli mene reka
kam nosi tok življenja vse ljudi
nihče se ne ustavi
ne dojame cilja
ki zgine takrat
ko ga že drži*

*boš pustil toku
naj skrbi za tebe
da te bo butal ob čeri
boš gledal bedo
in se ji boš čudil
dokler ne zgrabi te
in umori*

II. - EKSODUS

*posadil sem dreves obilo
dva sina dal mi Bog
in knjigo
a zadovoljstva ni
le ena laž več
ki greni*

*nečimrnost je in
lovljenje vetra
in ni ga kraja
ne početja
da premaga to gorje*

III. - FRANCETOVA TRAVMA

*Ko brez inspiracije okrog divjam
prijat' ljev sploh ne briga - kam.
Ne marajo sploh vedet zame
in zaradi njih
lahko me kar hudič vzame!*

*Zato pa zame najti ni smeri.
Kar zna bit' blizu,
se mi daleč zdi.
In res ne vem,
ne znam,
kako naj sam
dosežem rob poti.*

IV. - JIN

moj bog je denar
si rekla
on me osrečuje
kadar čutim njegovo prisotnost
in me žalosti
kadar se ne ozre name
le na njegovem oltarju
najdem dovolj okusno
žgalno daritev

veš
poznam tvojega boga
slab bog je to
dobro ga poznam
kajti on je že dolgo moj hlapec

zelo je nezanesljiv
nepredvidljiv
izdajalski
ko ga najbolj potrebuješ
ga ni
ko računaš nanj
ga boš zastonj iskal

zato trdo z njim ravnam
stalno je pod kontrolo
da vsaj nekaj naredi

resnično ti pravim
komaj čakam dan
ko bom lahko nezvestega hlapca odpustil

V. - BERSEBA

*stojim na skali trdni
okoli mene reka
ki nosi nit življenja vseh ljudi
nihče ustavit se ne more
cilja ne dojet
saj zgine takrat
ko moral bi ga ujet*

*pijem vodo tvojega vodnjaka
ušel sem toku
ne bo me butal več nikoli ob čeri
bom gledal bedo
a ne bom se čudil
vidim vse z duhovnimi očmi*

*ni človeku dano
čisto vse umeti
tudi pot njegova
trhla je in se gubi
vse kar ima
je v srcu zbrano
kar mora
se pač naj zgodi*

VI. - NA POTI

*Če bi brcnil vsakega psa,
ki laja name,
ne bi prišel daleč.*

*Če bi bral vse knjige
za katere pravijo, da so dobre
bi postal zmeden.*

*Če bi jokal za vsemi žalostmi
tega sveta,
bi mi solze zastrle jasen pogled
v prihodnost.*

*Zato ne jokam, ne berem in ne brcam;
ampak vztrajno korakam proti zahodu ...*

IMEL SEM PRIJATELJA

*Ne verjameš?
Res sem imel prijatelja
Čprav se čudno sliši*

*Imel sem prijatelja, - res
Čprav sem zdaj stalno sam*

*Skupaj sva hodila
Po najinih poteh temine
Svetlobo sva videla
Povsod okrog*

*Odšel sem in ti si jokal
Nisem se več obrnil
A sem vedel vse*

*Zdaj sem se vrnil
Vedoč, da te ni več*

*Brez sramu, brez obljub
Samo da veš
Da sem tu*

NIKOLI NE RECI NE

*Nikoli ne reci ne
Ker ti ne bom dal dveh možnosti*

*Nikar ne dvomi vame
Ker te to uničuje*

*Ker čreda belih konj hiti
Novemu svetu naproti*

*V sedlu jaz
V sedlu ti*

Ti to ni več dovolj?

POKLIČI ME

*Pokliči me vedno
Ko misliš name
Saj veš da to potrebujem*

*Pokliči me
Četudi ni razloga
Če je sploh kdaj lahko tako?*

*Tako sem sam
V tej množici ljudi*

*Tako sem sam
Odkar te ni*

*Tako sem sam
Odkar me ni*

POVEM TI

*Resnično te ne želim spremeniti
Ker ti zaupam, da veš kaj hočeš*

*Te ne želim spremeniti
Ker sem se te naučil sprejemati
Takšno kot si*

*Resnično te želim prositi
Da tudi ti mene ne spreminjaš več*

*Te želim prositi
Da ne ugibaš kaj mislim*

*Prosim te želim
Da verjameš samo svojim dobrim občutkom
Tudi takrat
Ko se bodo pota ločila*

PLAGIATI

*Nekega turobnega dne, ko sem bil tako prazen,
da resnično nisem imel o čem pisati,
sem se usedel za svoj laptop.
Zagnal sem medmrežje in odtipkal:
<http://www.poetry.com/>*

*Nebo se je nad mano odprlo, oko se mi je zazrlo,
srce se mi je popolnoma razprlo ...
Odnoslo me je skozi monitor daleč v sivino belega
tunela.
In nastali so moji, samo moji in izključno moji
PLAGIATI*

*Dragi moji; če boste vi uživali v branju tako zelo,
kot sem jaz v pisanju,
se boste zelo osrečili.*

.....

P 1

Letim

*Letim tako visoko pod tako širnim nebom,
da ne morem najti
Svojih sanj.*

Letim.

*Letim nad vsemi morji,
letim nad sedmimi oceani,
tako hitro
Da sem spet prehitel svoje sanje.*

Letim,

*letim in poslušam
Nenehoma strastno poskušam
uiti lastnemu življenju.*

Letim, bežim

*A me dohiteva
Življenje, ki me pozna,
se mi reži
Ker ve, da sem reva ...*

.....

P 2

*Vem da ni nikogar.
Samo cesta in jaz.
Če ne bi bilo tebe,
Bi bila le še cesta.*

.....

O1 **U K I A H**

*Mrzlo čelo ne hladi
Kadar duša poje
Vroče delo ne skeli
Kadar je v dvoje.*

O 2

*Ko zadnje drevo
bo padlo na zemljó,
ko vse bo pokončano,
le jaz bom živel še tako,
kot da je vse pred mano.*

*Ko luna se bo za omaro skrila,
ko noč bo svetila le meni,
še vedno me bo lastna senca gnala,
da videl Njega bi edini.*

*Nikogar več ne bo,
nadutežev iz kluba Mensa,
živel bom le za to,
da prednikom storim pogreb.*

*In rodu novemu na pot
Položim Kamenčke Pojoče
Ti veš, ti veš edini,
saj si*

*Moj Oče,
moj Gospod!*

.....

*Potem sem šel zadovoljen spat. Moji novi plagiati
so postali moji.
Ne, to sploh niso plagiati.*

Tisti zlobneži so moje pesmi potegnili iz mojih sanj, jih ugrabili in se z njimi prostituirali. Barabe! In ker jih niso ljubili, so jih pohabili in onečastili.

Sama sreča, da sem jih našel in jih vse ponižane potolažil, si jih položil nazaj na srce in jim dal novo življenje in slavo.

Ne, ne bom več sanjal!

Nikoli več ne bom sanjal, ne da bi se pokril z debelo odejo prek glave.

AMEN

SPREMEMBA PRIHAJA!

*Ko sem bil mlad in še bolj nor sem bi prepričan,
da vem,
kako je treba spremenil svet.*

*Gledal sem in se čudil,
kako nihče ničesar ne dojame.
In sem čakal, da se bo spremenil svet.
Nato sem odrasel in se ustalil,
spreminjal sebe,
tuhtal in besnel,
pa čakal, da se bo spremenil svet.
Sedaj se staram, delam in počivam,
ljubim in odpuščam in čakam,
da se bo spremenil svet.*

ZAKAJ?

*Ta tvoj zakaj mi ne pusti več spati.
Nervira me, da moje pojasnilo ni dovolj:
Ljudje smo veter, ki leti sam vase
in zguba je prav sleherni napor.*

*Mar čutiš tudi ti, da nekaj ti zakrivam,
kar v srcu nosim in že dolgo vem?
Si že dovolj odrasel in razumeš,
da svet nikoli ni pripadal vsem ljudem?*

*Ne bom te peljal žejnega čez vodo,
pa tudi tvoje bolečine ne prevzamem;
vse kar imam, še vedno bom razdajal,
a nikdar več po vrsti vsakemu in vsem.*

SREČANJE

Kako lepo,
da srečala sva se ponovno!
Kje si, kako gre?
Včasih res pomislim nate,
na one dni nekoč.
Je še kaj tistega ostalo?
Oči imaš še vedno očarljive,
prinesla leta so jim le resnobe.
Lasje še vedno dolgi, gosti in skodrani,
da vmes srebrne nitke so
nič ni narobe.

In boki tvoji so ubrani
z mehko hojo vitkih nog.
In glej ga; ta mali - to vnuk je tvoj, a ne?
A jaz? Ja, jaz sem dobro.
Zdravje je, denar tudi.
Sreča?
Ah, saj veš – prihaja v malih koščkih
in se razblini v nič.

Ne, ničesar mi ne manjka,
res, prav nič ...

Oprosti ...
Mudi se mi ...
Saj se bova še srečala, a ne?
Zdaj ko vema ...

BREZ PROBLEMOV

*Nimam problemov,
oni imajo mene.
Imajo me za igro.
Včasih se naslanjajo v moji bedi,
drugič me brcajo dol s Poti,
strižejo mi peruti mojega ponosa in uspeha.
Moje delo spravljajo v nič,
moje počutje v obup.
Dokler jim ne pobegnem v svoj mali raj.
In tečem,
dokler me ne dohitijo,
ulovijo,
in dotolčejo.*

NA DNU

*Kako želel sem čutiti tvoje vzpodbude,
ko sem bil na psu.*

*Kako želel sem mehke besede,
ko sem bil uničen do te mere,
da se nisem uspel sproti sestavljati.*

*Kako želel sem vedeti,
da si še vedno z mano,
da nisem sam v samotni,
da nisem sam v temi.*

*A nisem našel tvoje podpore,
nisem našel tvoje tolažilne besede.
nisem našel niti trohice svetlobe;
kaj šele luči.*

*Ostal sem tam,
globoko v temi tistega časa,
globoko v žalosti svojega srca in obupa.
Vse dokler se ni končalo.*

ATEH

*Ko sem spoznal tebe, princesa Ateh
drugačna si bila od vseh,
res od vseh poprej.*

*Tvoja lepota je nastajala vsako jutro pred ogledalom,
ko si se učila obraznih potez novega dne.
Lomila si srca neposvečenim.*

*Tvojega pogleda niso prenesli tisti,
ki niso poznali tvojih sedem obrazov.*

*Na tvoji ladji je posadka pridnih mravljič,
ki si jo zjutraj oprala s svojimi mokrimi lasmi.
Plazijo se po čisti palubi
in v svoja mravljišča zlagajo zelena jadra sladkih
listov opojne trte.
Ti pa se hraniš z razcepljenim vetrom.
Igraš svojo igro pred vsemi celo v postelji svojega
dragega.*

*V trenutkih strasti sploh ne obstajam zate,
nisem več jaz, ampak sem ti.*

*Če te vprašajo, zakaj igraš to igro, ne poveš.
Le jaz vem, da poskušaš roditi sebe ponovno
a na boljši način.*

TISTEGA DEŽEVNEGA DNE

*Bilo je konec julija,
ko dež izpiral prah je z okenskih polic,
oblizal steno hiše je in pral dvorišče.
Pogled je nama dolgo valoval
skoz' sprano steklo okna dnevne sobe
in po mokroti vročega dvoriščnega asfalta.
Klečala si na kavču tik ob moji rami
in srkala sva skupaj mavrico v daljavi.
Da dež ne bi ponehal, sva želela.
Takrat sem spet po dolgem času čutil,
da sreča najina se je postavila pokonci.
In to sem ti povedal,
ti pa si se sladko nasmejala.*

KDO SI TI?

*Povej mi, kdo si,
ki nosiš ob mrzlih večerih
dvom v moje napore?
Kdo si, ki srcu s poletjem
natrosiš pelina obilo?
Ne daš mi počivat,
da v miru bi jedel koline
preteklih sadov.*

*Ugrabljaš mi misli načete;
brez veze je – praviš,
da pustil si steze pregrete,
mar res si izbran ravno ti
ki nič si, si zguba, nič?
Ne boš moje sence
in svojga ponosa zavrgel!*

*Ne moreš ujeti miline,
če slekel si star`ga človeka,
in ležeš v pretesno obleko,
ki noče zakriti srca.
In prav govoriš, se zavedam.
Pogosto nezdravo trpim,
ko brišem te stare razvade,
po malem, a vendar hitim.
Sveta žal ne morem podreti,
sesul se bo sam neki dan.
A sebe ne dam več ujeti,
takrat živel bom daleč stran ...*

PISATI O TEBI

*Mislil sem,
ne morem pisati o Tebi.
Popolnost tvoja skrita je v Besedi,
dejanja Tvoja čisti plod so uma.
Imena Tvojega ne kličem več na glas;
a ko pomislim nate,
vse postane splošno nedovzetno,
preveč preprosto,
skrajno neverjetno.
Kot bled utrip ugasne hrepenenje
neznatnih časov bivšega razuma.
Nekje v mojih mislih si zapolnil mi praznino,
podrobnosti me nesejo drugam,
do skale kamor sežem sam.
Bom padel tam na robu svojih sanj?*

DNEVI BEŽIJO

Zdi se,
da življenje hiti naprej
a tebi se izvija med razkrcenimi prsti.

Veš,
da nimaš več nadzora nad sanjami,
ki dneve in dneve potujejo v daljavo.

Veš,
da se nikoli ne bodo ustavile.
Bolečina mine, ko ne misliš več na njo.

To veš?
Svet se nezadržno spreminja
in ti to čutiš.

Drugačni obrazi, drugačni odzivi,
druga hrepenenja.

A oni se ne spreminjajo, besede so tiste.
Saj to je tisto s čimer ubijamo ljudi, mar ne?

Ti pa ostajaš, ne hitiš.
Zakaj ne letiš z njimi?
Boš za vedno ostal?

TE JE KDAJ STRAH?

*Ti je vseeno,
ko dnevno prežitevaš sama sebe,
ko ti realnost ne pomeni več življenja?
Te je kaj strah?
Ko venomer pozabljaš svoje dneve,
ko leta se zgostijo v temno čokolado;
te je kaj strah?
Človek si!
Morda si le domišljam,
da Njega potrebuješ,
a človek si!
Te je kaj strah samote,
te je kaj strah prekrizanih poti?*

*Se spomniš tiste melodije,
se spomniš tistega objema;

te je kdaj strah?*

TI IN JAZ

*Nekje na robu se srečava.
Ti in jaz.
Ti s svojimi načrti,
jaz s svojimi mislimi.
Nič še ne vem o tem,
a ti zahtevaš odgovor.
S pogledom dosežeš vse.
Hladno mi je,
ko strmiš v meglen prepad
in vidiš kar je meni skrito.
Sliši se pridušen odmev korakov.
Ni več tistega nemira.
Pripravljen sem narediti vse.
Zate.*

VIHAR

Valovi v divjem plesu zavrtijo mejo stabilnosti
in zemlja ne hodi več svoje elipsaste poti.
Zakopanega v plaz poraza mokre realnosti
me glavni tok besnenja končno obide.
Dotik vseeno sproži občutek ostre bolečine
vidne na obrazu stolčenem od vetra.
Spominjam se dotikov preteklosti,
skritih nekje globoko v meni.
Morje jih znova in znova vrže na plano
kot jato sardel zajeto v plitvini.
Zaslišim jok nezaželenega otroka,
škripanje zapaha težkih hrastovih vrat
in glodanje majhnega črvička,
ki je kasneje postal velik prašič.
Skušam pozabit zgodbe, ki preHITEVAJO
razumnost množic
in brišem slike, ki kazijo lepo pravljico življenja.
Nepopolnost je laž opravičevanja napak.
Ljubezen je strup v rokah bedakov.
Padam in skoraj me odnese.
Klečim na svojem razumu in mu ne dam več
dihat.
Mimo mene teče reka dotikov.
Spomnim se, spomnim se.

EN MALI STIH

*En mali stih mi manjka
leporečja,
en mali dih zanamca
do modrine,
en kratek pisk,
da vidim čez ograjo,
en dolgi blisk,
da ne razdrem spomine.*

*Še ti stojiš,
ko svet drvi brez veze,
ne ganeš se,
da ne bi noter padla.
Kar danes miga,
se poti in leze,
bo jutri
notranjih svetov pozaba.*

SPREHODI PO DOLINI

*Videl sem in glej;
dolina polna zrelih žit,
potoček vije se po sredi.
So mlini, žage,
delovni sosedi,
tolmuni polni tolstih rib.
Na bregu stara vrba zvita,
tri gnezda nosi drobnih ptic.
In knapi včrnih cotah grejo s šihta.
Je v Škale prašnata in dolga,
pa pir se voha,
čik in mrzel švic.*

*Vse trave so visoke,
meni do oči
in tajhti so globoki
podna videt ni.*

*Gledam in se čudim
kam leta so odšla?
Kam gleda zdaj mladina?
Kje zdaj vrbe so doma?*

MOJE POTOVANJE

*Ne potujem, da bi kam prišel,
kajti povsod mi je lepo,
le da potujem.*

*Trudim se, da ne bi hitel,
kajti povsod mi je lepo,
le da potujem.*

*Včasih grem z vetrom,
kajti povsod mi je lepo,
le da potujem.*

*Ponavadi pa grem proti vetru,
kajti še lepše mi je,
le da potujem.*

DOBRO JUTRO

*Dobro jutro, deklica!
Prosim skuhaj zdaj kufeteka za dva;
tebi malo, meni večjo dozo
da se spraviva v udobno pozo!*

*Glejva skupaj, kam nas vleče dan,
če bo dober nič zaspan,
če bo danes spet kaj dobre volje,
ali kaže da življenje gre na bolje.*

NOCOJ

*Nocoj sem poln hrepenenja spet,
po morju in po tebi
po gorah in po tebi
po tistih najjinih poteh
ko nama senca more ne slediti
ko dan prevesi se
pa Pot še ni končana
ko mine noč
pa sonca ni nad nama.*

*Nocoj sem poln hrepenenja spet,
čeprav besede vse so izrečene,
vse misli stokrat so že ponovljene.
Prehojene so steze mnogokrat,
preplavane so reke vsakokrat.
Preplute milje niso ponovljive
in sanje so še vedno ulovljive.*

*Ti spiš ko čas drvi nad nama,
ne slutiš boja severnih vetrov
in v tebi ni nespečnosti sledov.
A jaz bedim, zaspati ne želim.*

NIKAMOR NE GREM!

*Vsi bi radi nekam šli, jaz pa ne grem nikamor.
Eni na luno, drugi v Madrid, tretji celo v nebesa.*

*Jaz pa bom tukaj ostal,
rušil bom stare malike,
ruval bom slabe navade,
teptal bom vse zmote sveta
in delal bom pot za spoznanje.
Sejal in zalival bom vrt
in širil mu meje ljubezni.*

*Nekega svetlega dne,
ko vrt bo čez mero prostran,
prostora dovolj bo za vse.
Vrnili se bodo ljudje, ki spijo v tujih deželah
in tisti ki iščejo nove izzive in stranske poti.*

Novi svet , v njem pa jaz in ti.

POMLADNA EKSTAZA

Nisem želel zamuditi vonja
ki je prihajal skozi odprto okno moje spalnice.
Vstal sem in se tiho odplazil skozi zadnja vrata.
Počasi sem šel skozi drevored
obsijan z močno svetlobo druge pomladanske
polne lune.

Vdihaval sem svežo majsko noč,
tako mlado in tako iskriivo.
Rad imam pomlad, sem si mislil.
Rad imam to neumorno in nezahtevno vedrino,
ki nas budi z rahlim lahkomiselnim klicem,
da naj začnemo vse znova.

Nova prevara in upanje kot vsako leto.
Novi popki poganjajo iz starih stebel pomlajenih
dreves.

Rad imam pomlad,
kličem jo v sebi strastno in vztrajno,
spet se prisilim, da verjamem v nove obete.
Sem se pogosto skrival vsa pretekla leta,
a zdaj jo kličem, novo pomlad.
Ponujam se, da me objame,
da me oklene in zaslužnji s svojim vonjem,
s trepetom srebrnih cvetov in listov.

*Dotaknem se cveta jablane ob cesti
in nove gladke vejice, nabrekle od nove pomladi,
v kateri žuborijo sokovi življenja.
Čutim ta tok življenja,
naj mi preskoči v vroče telo.
Naj beli cvet razpre tudi popek v meni,
naj črpa mojo moč,
da bom kot vonj cveta in pomladi
osrečeval ljudi okrog sebe.*

*Stegnem roke v dež,
ki hrani drobne vejice in bele cvetove.
Letim, jaz letim. Mislim. Zdaj vem.*

*Vkopan v zemljo,
jaz ne bom nikoli nahranjen,
vsako pomlad pomlajen,
vsako jesen potešen.*

*Dobro bi bilo vse začeti znova.
A začetka več zame ni,
ni več pomemben.
Sploh ne vem če kdaj bo.*

*Potem ga vseeno določim,
zdaj, ko sem v vrtincu,
ko se vse nadaljuje in mislim,
da bi lahko bilo drugače.*

*Pa ni.
In se nastavljam pomladi,
da ne mislim na začetek,
ki manjka,
niti na grdo nadaljevanje.*

*Letim in letim.
Tratim čas,
ki ga ni moč potrošiti.*

ME BOŠ ŠE LJUBILA?

Me boš ljubila še takrat,
če ostarel bom s tabo kdaj,
me boš za ramo kaj prijela
in se naslonila name?

S tresočo roko čaja bom nalil,
molče sedela bova na terasi
in motno gledala tja v daljavo.
Do hribov strmih več pogled ne seže
in noga več ne zmore v višave.

Me boš ljubila še takrat,
ko ti bom vedno znova pravil stare zgodbe,
o vseh prigrudah ki sva jih živila,
o srečnih časih, ki sva jih ujela,
o mnogih gorah najine Poti,
o širnem morju,
ki sva skupaj ga preplula.

Bo še ostal lesk tvojih oči,
ko ti bom rekel: rad te imam,
ko te pobožal bom
po zgubanem obrazu?

Ni strah me s tabo ostareti,
nabrala dosti sva spominov,
dovolj je zgodb za tiste mirne dni.
Dokler sva mlada hočeva živeti,
da prazne ne ostanejo obljube,
da žejnih ne pustiva brez utehe,
da ne ostane neprehojenih poti.

PRVA MISEL

*Enkratna misel osramočenega razuma,
večkrat porezanega poguma,
razmišljanja ovitega v globine nedotakljivega.
Davno nekje mojega.
Mislim o nedotaknjenem,
a čutim da si ti tam že bila.
Mogoče mi kradeš razumnost,
mogoče razumeš reči
v katerih se zgubljam jaz.
Zaradi njihove globine,
ki me samo oplazi,
kot da je sploh ni bilo.*

*Ne zmorem te razumeti.
Ne znam dojeti tebe,
osebo v popolnosti.
Kako pojasniti tisto nekje globlje,
ker vse to čutim tudi jaz.
Močno čutim tvojo misel,
ko gre tesno mimo mene,
se me dotakne,
da te razkrijem preden storiš.
Lahko se srečam tam tudi s teboj.*

DRUGA ŠTEVILKA

*Nočem več vedeti prave številke,
sem že spoznal,
da si tam le še senca,
ko hodim v tvojih mislih,
nepretrgoma gor in dol.*

*Se sploh ne utrudiš,
ko ti tam pojasnujem realnost ure in ure.*

*Bivam v tvojem svetu
in zdi se, da bistva tam ni,
ni več potrebe po moji misli,
ki udarja in ruši,
boža in celi.*

*Spet si bistvena tam ti.
Nova in drugačna.
Sedaj lahko verjamem,
da nikoli ne boš hotela oditi ven.*

SE DOGAJA

*Ko se moja misel pritaji
in postane senca same sebe,
zaman poskušam odgovoriti
na vsa vprašanja hkrati,
a vem da obstaja le en odgovor.*

*Če vidim tebe,
se tudi jaz zdim resničen.
Razjasniš mi nerealnost,
skrito v praznini,
ki jo nosim s seboj.*

*Slutim povezavo.
Stvari notri
svojo razlago najdejo sami,
kadar ne razložiš ti.*

*S pogledom čistim laž
v kateri skrivaš svoje občutke
ko mi igraš čisto resnico.
Gledam vate,
ti pa skozme,
da bi razumela bistva,
višja od človeka.
Vse presega moj razum.
Ti pa kot da veš več.*

Včasih se zalotim,
da ni vse tako kot je bilo.
Če boš tudi ti odšla,
bom odšel še jaz.
Imam občutek nemira,
ko pomislim na to.

Dvomim v delček sveta,
ki ga čutiš in nosiš znotraj.
Tvoj posmeh nakaže,
da ni preteklih skrivnosti.
So le zakopane pod kupi skrbi,
da ena sama misel ne more prodreti.
Nočem da odideš,
to vem že dolgo.
Takšna bodi, da bom verjel,
da bom čutil in dojel.
Predanost in ljubezen.
Si del mojega življenja,
ko hlastaš za lastnim zrakom,
včasih si misel,
ki me navda z močjo.
Včasih si vse to,
kar ne znam biti jaz.
Vsrkaš šibkosti in jih uničiš.
Nisi močna,
ti si oseba z močjo.

ZADNJA PESEM

*Ne bo te več, ko bom napisal zadnjo pesem,
ne bo več čudnega sveta in norega vremena.*

*Ne bo več skvarjenih ljudi in slabega semena.
Nič zlomljenih kosti, nič težkega bremena.*

*Ne bo več vojn, ne lakote in bede.
Ni bolnih več ljudi, laži ni, ni krivic.*

*Tesnobnih dnevvov več ne bo,
ne dela brez plačila.
Ne bo več pesnikov potrlih src
ne piscev žalosti pelina.*

*Novo pesem bomo peli
vsi ki znamo njen refren.
Novi svet bomo zgradili
daleč stran od tukajšnjih temin.*

VSEBINA

<i>PRIDI SPET</i>	9
<i>OBJEMI ME</i>	10
<i>ISKANJE</i>	11
<i>TEBI</i>	12
<i>IDILA</i>	13
<i>VAJA</i>	14
<i>V OSAMI</i>	15
 <i>MEDITACIJE POLNE LUNE IN</i> <i>SEVERNEGA KRIŽA</i>	
<i>000 - BETEL</i>	16
<i>I. - SEANSA</i>	17
<i>II. - EKSODUS</i>	18
<i>III. - FRANCETOVA TRAVMA</i>	19
<i>IV. - JIN</i>	20
<i>V. - BERSEBA</i>	21
<i>VI. - NA POTI</i>	22
<i>IMEL SEM PRIJATELJA</i>	23
<i>NIKOLI NE RECI NE</i>	24
<i>POKLIČI ME</i>	25
<i>POVEM TI</i>	26
 <i>PLAGIATI</i>	27
<i>P 1</i>	28
<i>P 2</i>	29
<i>O1</i>	30
<i>U K I A H</i>	30

O 2	30
SPREMEMBA PRIHAJA!	33
ZAKAJ?	34
SREČANJE	35
BREZ PROBLEMOV	36
NA DNU	37
ATEH	38
TISTEGA DEŽEVNEGA DNE	39
KDO SI TI?	40
PISATI O TEBI	41
DNEVI BEŽIJO	42
TE JE KDAJ STRAH?	43
TI IN JAZ	44
VIHAR	45
EN MALI STIH	46
SPREHODI PO DOLINI	47
MOJE POTOVANJE	48
DOBRO JUTRO	49
NOCOJ	50
NIKAMOR NE GREM!	51
POMLADNA EKSTAZA	52
ME BOŠ ŠE LJUBILA?	55
PRVA MISEL	56
DRUGA ŠTEVILKA	57
SE DOGAJA	58
ZADNJA PESEM.	60

Zbirka DROBEN LIST

Lojze Vrenčur

MAJHNA IN VELIKA VRATA

Izdala

Knjižnica Velenje

Zanjo

Vlado Vrbič

Spremna beseda

Urška Zupančič

Uredil

Ivo Stropnik

Oblikovanje in prelom

Peter Stanislav Hafner

Oblikovanje in prelom

Tisk

ZIP center, d. o. o.,

Ravne na Koroškem

Naklada

350

Velenje, 2015

»... Jaz sem droben, droben list,
ki drevo mu daje hrano ...«

Karel Destovnik Kajuh

Zbirka DROBEN LIST

Doslej izšlo:

1. Vinko Šmajš:
SKRITI DNEVNIK, 2007
2. Roman Kralj:
**KROKI-PORTRETI SLOVENSКИH
KNJIŽEVNIKOV**, 2008
3. Več avtorjev:
HOTENJ©A
Šaleški literarni almanah, 2008
4. Bojan Glavač:
PESMI IZ KLOBUKA, pesmi, 2009
5. Josip Bačič - Savski:
POSVETILNE PESMI, 2010
6. Marijan Salobir:
LOVSKA KRONIKA, 2012
7. Lojze Vrenčur:
MAJHNA IN VELIKA VRATA, 2015